

ΑΓΙΑ ΖΩΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΠΑΘΟΥ ΑΓΙΑΣ ΖΩΗΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ • ΤΕΥΧΟΣ 5 • ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2005

Η ΧΑΡΑ

Υπάρχει μία πολύ τρυφερή στιγμή στο κείμενο του Ευαγγελίου. Όταν η Μαρία Μαγδαληνή μετά την ανάσταση συναντά τον άγγελο Κυρίου στον τόπο του μνημείου αυτός της παραγγέλει: “Υπάγετε, εἰπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ.....”. Γιατί ὀνομάτισε ειδικά τον Πέτρο; Ἐπειδὴ ὁ Πέτρος, ὄντας προδότης, δὲν λογάριζε πλέον τὸν ἑαυτό του ὡς ἕναν ἀπὸ τοὺς μαθητές. Εἶχε ἀπαρνηθεῖ τὸν Χριστό. Ὁ Κύριος λοιπὸν ἀναφέρεται ειδικά σ’ αὐτὸν θέλοντας νὰ τὸν βεβαιώσει ὅτι ἡ φιλία τους διατηρεῖται ἀλώβητη κι ὅτι παραμένει τὸ ἴδιο ἀγαπητός, ὅσο καὶ τότε πού ἦταν ὁ ἔμπιστος μαθητής.

Τό νά ἔχεις ἐπιτρέψει στὸν ἑαυτό σου πάμπολλες φορές νὰ προδόσει Ἐκεῖνον, τό νά ἔχεις κλάψει πικρά γιαντό· τό νά ἔχει πληροφορηθεῖ ἡ καρδιά σου ὅτι παρ’ ὅλα αὐτά παραμένεις ἀγαπητός σέ Ἐκεῖνον· τό νά Τόν βλέπεις γιά μιὰ ἀκόμη φορά στὸν σταυρό ἐξ αἰτίας σου, ἀλλὰ ταυτόχρονα γιά μιὰ ἀκόμη φορά νά ἐξέρχεται νικητής ἀπὸ τὸν τάφο Του καλώντας σε νὰ Τόν ἀκολουθήσεις, ὅλα αὐτά εἶναι βράχοι πάνω στοὺς ὁποίους ἡ καρδιά μετεωρίζεται ἀνάμεσα σὲ μηδέν καὶ τὸ ἄπειρο.

Εἴμαστε ἀπόλυτα τιμημένοι ἀπὸ τὸν Θεό.

π. Ἀ

Η ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Επισκόπου Βελεστίνου Δαμασκηνού

Τό ιερώτερο και άγιώτερο τμήμα του Έκκλησιαστικού έτους είναι η Άγια και Μεγάλη Έβδομάδα. Κατ'αυτήν η Άγια μας Έκκλησία προβάλλει ενώπιόν μας τὰ Σεπτὰ Πάθη του Κυρίου μας και μᾶς προσκαλεῖ νά διδαχθοῦμε ἀπό τή σημασία τους, νά τὰ ζήσωμε μαζί μέ τόν Κύριο, ὥστε νά ἐνωθοῦμε μαζί Του, νά ἀνεβθοῦμε μαζί Του τόν ἀνηφορικό Γολγοθᾶ τῶν ἱερῶν καθηκόντων, νά συσταυρωθοῦμε μαζί Του ὡς πρός τήν ἁμαρτία, γιά νά ἀξιωθοῦμε και νά συναναστηθοῦμε μαζί Του στή νέα, τήν ἀληθινή ζωή.

Ἡ Έβδομάδα αὐτή ὀνομάζεται Ἁγία, γιατί τήν ἁγίασε ὁ Κύριος μέ τὰ Παθήματα, τό Σταυρικό θάνατο, τήν τριήμερο Ταφή και τήν ἀνάστασή Του, μέ τὰ ὁποῖα ἐνίκησε τήν ἁμαρτία και τό θάνατο και ἐχάρισε στό ἀνθρώπινο Γένος τή λύτρωση, τή σωτηρία και τήν αἰώνιο ζωή. Ὀνομάζεται ἀκόμη Μεγάλη Έβδομάδα, ὄχι γιατί ἔχει περισσότερες ἡμέρες ἢ οἱ μέρες της ἔχουν μεγαλύτερη διάρκεια, ἀλλά γιατί τὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα διαδραματίστηκαν κατὰ τή διάρκειά της εἶναι μεγάλα και μοναδικά στήν ἱστορία του κόσμου.

Γιά νά ἐννοήση κανεῖς τή σημασία τῶν κοσμοϊστορικῶν Γεγονότων τῆς Ἁγίας και Μεγάλης Έβδομάδος πρέπει νά ἀνατρέξῃ στήν ἀρχή τῆς δημιουργίας του κόσμου και τήν πτώση

τῶν Πρωτοπλάστων. Γιατί μόνο, ὅταν συγκρίνῃ ἐκεῖνα, πού ἀπερίσχελτα ἔπραξαν οἱ Πρωτόπλαστοι, μέ ἐκεῖνα πού χρειάστηκε νά ὑποφέρει ὁ Κύριος, γιά νά ἐλευθερώσῃ τό ἀνθρώπινο Γένος ἀπό τήν ἁμαρτία και τό θάνατο και νά τοῦ χαρίσῃ πάλι τήν ἀληθινή και αἰώνιο ζωή, μόνο τότε θά ἐννοήσῃ και τό μέγεθος τῆς σημασίας τῶν Παθημάτων του Κυρίου.

Ἐλευθέρους ἐπλασε ὁ Θεός τοὺς Πρωτοπλάστους και εἶχαν προορισμό νά ζήσουν αἰώνια μέσα στόν ἐπίγειο Παράδεισο, πού γιά χάρη τους ἐδημιούργησε. Γιά νά μπορέσουν νά ἐκπληρώσουν τόν προορισμό τους ὁ Θεός τοὺς ἐπροίκισε μέ δωρεές, μέ χαρίσματα και ἱκανότητες, τίς ὁποῖες, ἐάν ἀξιοποιοῦσαν, θά μπορούσαν νά γίνουν ὅμοιοι μέ τό Δημιουργό τους, ὥστε νά μὴ χωρισθοῦν ποτέ ἀπό Ἐκεῖνον, ἀφοῦ, ὅποιος ζεῖ πλησίον Του, αὐτός ζεῖ τήν ἀληθινή και αἰώνιο ζωή. Γιά νά ἀποδείξουν ἔμπρακτα οἱ Πρωτόπλαστοι ὅτι ἐπιθυμοῦσαν νά λάβουν αὐτήν τή δωρεά του Θεοῦ, ἔπρεπε νά τηρήσουν τήν ἐντολή Του και νά μὴ φάγουν ἀπό τοὺς καρπούς κάποιου δένδρου. Τά πάντα ἔθεσε στή διάθεσή τους ὁ Θεός. Ἡ γῆ μόνη της ἔδιδε τοὺς καρπούς της. Τά ζῶα πρόθυμα ὑπάκουαν στόν ἄνθρωπο. Ἡ ἁμαρτία ἦταν ἄγνωστη. Καί, ὁμως, οἱ Πρωτόπλαστοι δέν τήρησαν τή θεία ἐντολή. Ἡ ἐγωϊστική διάθεσή τους νά

φθάσουν στην τελειότητα μόνοι τους, χωρίς τη Χάρη και τη βοήθεια του Θεού, τούς ώδηγησε στην άμαρτία. Έτσι με την παρακοή τους επανεστάτησαν κατά του Θεού, τόν οποίο περιφρόνησαν με αποτέλεσμα να χωρισθούν από Έκείνον και να υποδουλωθούν στην άμαρτία και τό θάνατο. Άλλά με την επανάστασή τους οι Πρωτόπλαστοι άνέτρεψαν την ήθική τάξη πού υπήρχε στόν κόσμο. Η φύση επανεστάτησε και αυτή με τη σειρά της έναντίον τών ανθρώπων. Οι άθάνατοι έγιναν θνητοί. Η γη έπαυσε να υπακούη στόν άνθρωπο και ή καρποφορία της έγινε έργο δύσκολο και κοπιαστικό. Τά ζώα έγιναν επιθετικά και επικίνδυνα. Η φύση με τίς μεταβολές της άπειλούσε τόν άνθρωπο. Και ό,τι συνέβαινε στόν έξωτερικό, τό φυσικό κόσμο, τό ίδιο συνέβαινε και στό έσωτερικό του ανθρώπου. Και εκεί γίνεται επανάσταση. Τό πνεύμα σκέπτεται ακόμη τό Θεό και λυπάται, γιατί απομακρύνθηκε από Έκείνον, αλλά τό σώμα του, σκέτη ύλη πιά, σκέπτεται μόνο τη γη και γι αυτό «τό φρόνημα της σαρκός είναι θάνατος», όπως λέγει ό Άπ. Παύλος. Η ζωή μακριά από τό Θεό, είναι ζωή χωρίς χαρά και γίνεται κόλαση. Είναι θάνατος, θάνατος πνευματικός, πού σημαίνει χωρισμός από τό Θεό. Και γιά νά άντιληφθώ ό άνθρωπος τη φοβερότητα του πνευματικού θανάτου, ό Θεός επιφέρει τό σωματικό θάνατο, ώστε νά βλέπει τό κατάντημα της σάρκας μετά τό χωρισμό της από την ψυχή και νά άντιλαμβάνεται πού καταλήγει όποιος χωρίζεται από τό Θεό.

Άπό αυτή τη φοβερή κόλαση ό άνθρωπος ήταν άδύνατο νά έξέλθω μόνος του. Μόνο με τη βοήθεια του Δημιουργού του μπορούσε νά σωθώ. Άλλά Έκείνον τόν οποίο είχε προσβάλλει με την περιφρόνησή του, με την παράβαση της Έντολής Του. Και, όμως, ό Θεός, ό όποιος δέν έχει παύσει νά αγαπά τόν άνθρωπο, είναι Έκείνος πού σπεύδει πρόθυμα νά τόν βοηθήσει. Προς χάρη του έρχεται στόν κόσμο ό Μονογενής Υιός του Θεού και αναλαμβάνει νά πράξη Έκείνος, αυτό πού δέν έπραξαν οι Πρωτόπλαστοι. Και τό έργο της σωτηρίας του ανθρώπου αρχίζει πάλι από την αρχή με νέο Πρόσωπο, με τό νέο Άδάμ, τόν Κύριο. Έτσι, επειδή οι Πρωτόπλαστοι προτίμησαν νά ίκανοποιήσουν τό δικό τους θέλημα παρά νά τηρήσουν την έντολή του Θεού, έρχεται ό νέος Άδάμ, ό όποιος, ως τέλειος άνθρωπος, αναλαμβάνει νά τηρήσει Έκείνος, τό θέλημα του Πατρός Του. Και γίνεται υπήκοος στό θέλημά Του «μέχρι θανάτου, θανάτου δέ σταυρικού», όπως λέγει ό Άπ. Παύλος. Εκεί στόν κήπο της Γεθσημανής, ό Κύριος εδήλωσε : Πάτερ, νά γίνη όχι, όπως θέλω εγώ, αλλά όπως θέλεις Σύ. Και στη συνέχεια παραδίδεται άδιαμαρτύρητα στα φρικτά Πάθη.

Συγκεκριμένως: Έπειδή οι Πρωτόπλαστοι με την παράβαση της θείας έντολής έγιναν δούλοι της άμαρτίας, ό Κύριος έρχεται στόν κόσμο με δούλου μορφήν, γιά νά τούς έλευθερώσει. Έπειδή εκείνοι άπλωσαν τά χέρια τους στό απαγορευμένο καρπό του δένδρου, γι αυτό Έκείνος δέχε-

ται νά καρφώσουν τὰ χερίά Του στοῦ ξύλου τοῦ Σταυροῦ, γιά νά τοὺς λύση ἀπὸ τὰ δεσμά τῆς ἁμαρτίας. Ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ἐξωρίσθηκαν ἀπὸ τὸν Παράδεισο, γι αὐτὸ Ἐκεῖνος θάπτεται σὲ ξένο τάφο, γιά νά τοὺς ἐπαναφέρει ὄχι πιά στὸν ἐπίγειο, τὸν ὑλικὸ Παράδεισο, ἀλλὰ στὸν Οὐράνιο, τὸν πνευματικὸ, τὸν αἰώνιο Παράδεισο, στὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Γιὰ χάρη τους δέχεται τοὺς ἐμπυσμούς γιά νά ἀποπλύνει τὴν ντροπὴ τους καὶ νά τοὺς ἀναπλάσῃ πάλι, ὥστε νά ἀποκαταστήσῃ σ' αὐτοὺς τὴ φύση τοῦ Θεοῦ, πού εἶχε ἀλλοιωθῇ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Δοκιμάζει τὸ ξύδι, γιά νά καταργήσῃ τὴ δριμύτητα τοῦ θανάτου. Πίνει τὴ χολή, γιά νά γλυκάνει τὴν πικρία, πού προκαλεῖ στὸν ἄνθρωπο ἡ γεύση τῆς ἁμαρτίας. Δέχεται στὰ χεῖρα Του πρὸς ἐμπαιγμό, ἀντὶ γιὰ σκηπτρο τὸ καλὰ μὲ, ἀλλὰ γιά νά ὑπογράψῃ μ' αὐτὸ τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ νά συντρίψῃ τὴν κεφαλὴ τοῦ ἀρχαίου ὄφεως, τοῦ διαβόλου. Φορεῖ στὴν κεφαλὴ Του τὸ ἀκάνθινο στεφάνι, γιά νά παύσει ἡ γῆ νά δίδει στοῦ μόχθο τοῦ ἀνθρώπου ἀκάνθους καὶ τριβόλους. Φορεῖ ψευτικὴ γλαμύδα, γιά νά καλύψῃ τὴν πνευματικὴ γυμνότητα τοῦ ἀνθρώπου. Ὑπομένει τοὺς ἐμπαιγμούς, γιά νά δοξάσῃ τοὺς ἀνθρώπους. Ὑψώνεται στοῦ Σταυροῦ, γιά νά ἀνυψώσῃ τὸν ἄνθρωπο στὸν Οὐρανό. Πεθαίνει, γιά νά ζωοποιήσῃ τὴ νεκρωμένη ἀπὸ τὴν ἁμαρτία φύση τοῦ ἀνθρώπου. Δέχεται τὸ τρύπημα μὲ τὴ λόγχη στὴν πλευρὰ Του, γιά νά ἀπομακρύνῃ τὴ στρεφομένη ρομφαία, πού φρουροῦσε τὸν Παράδεισο καὶ δέν

ἐπέτρεπε στοὺς ἀνθρώπους νά ἐπιστρέψουν ἐκεῖ, καὶ γιά νά δημιουργήσῃ ἀπὸ τὴν πλευρὰ Του τὴ νέα Εὐα, τὴν Ἐκκλησία, ἀπὸ τὴν ὁποία μὲ τὸ Νερό καὶ τὸ Αἶμα, πού ἐπήγασαν ἀπὸ ἐκεῖ, θὰ ἀναγεννῶνται οἱ πιστοὶ διὰ τοῦ Βαπτίσματος, θὰ τρέφονται διὰ τῆς θείας Κοινωνίας πνευματικά καὶ γενικά θὰ σώζονται διὰ τῶν ἱερῶν Μυστηρίων.

Πραγματικά, τὰ πάντα ὑπέμεινε ὁ νέος Ἀδάμ, ὁ Κύριος, γιά τὴ σωτηρία τοῦ κάθε ἀνθρώπου, ὅπως ψάλλει ἡ Ἐκκλησία. « Ἐκαστον μέλος τῆς Ἀγίας Σου πλευρᾶς, ἀτιμίαν δι ἡμᾶς ὑπέμεινε... ». Καὶ τὰ ὑπέμεινε ὄχι μὲ τὰ λόγια, ἀλλὰ στὴν πράξη, καὶ ὄχι ἀόριστα γιά ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα, ἀλλὰ προσωπικά γιά κάθε ἄνθρωπο ἰδιαιτέρως. Ἐτσι, ὅταν θὰ τὸν ἀντικρυσθῶμε πάλι ἐφέτος ὑψωμένο στοῦ Σταυροῦ, γυμνὸ καὶ κατὰκριτο, πρέπει ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς νά ξέρῃ ὅτι γιά χάρη του ὑποφέρει, ἀντὶ γι αὐτὸν πάσχει, γιά τίς δικές του ἁμαρτίες θυσιάζεται.

Γι αὐτὸ, ἂς μὴν τὸν ἀντιπαρέλθωμε ἀδιάφοροι. Ἡ ἐφειτεῖν ἑαυτοῦ θυσία Του εἶναι γιά καθένα ἀπὸ μᾶς μιὰ ἀκόμη εὐκαιρία, ἴσως ἡ τελευταία, πού μᾶς προσφέρει ἡ ἀγάπη Του. Ἄς τὴν ἐκμεταλλετοῦμε, πρὶν εἶναι ἀργά. Ἄς ἀποφασίσωμε ἐπὶ τέλους νά γλυκάνουμε καὶ ἐμεῖς λίγο τοὺς πόνους Του, νά σβήσωμε τὴ δίψα Του καὶ νά μείνωμε κοντὰ Του, γιά νά λυτρωθοῦμε ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ νά ἀναστηθοῦμε μαζὶ Του στὴν ἀληθινὴ ζωὴ, ἐκείνῃ πού μᾶς ἐχάρισε μὲ τὰ φρικτὰ Πάθη Του καὶ μὲ τὴν Ἁγία Ἀνάστασή Του.

ΠΑΣΧΑΛΙΑ ΠΙΣΤΗ

Τίς μέρες μετά τό Πάχα, ἐπιστρέφω συνεχῶς καί ἀσυνείδητα στοῦ ἴδιου ἐρώτημα: ἂν ἡ πρωτάκουστη διαβεβαίωση “Χριστός ἀνέστη” περιέχει ὁλόκληρη τήν οὐσία, τό βάθος καί τό νόημα τῆς χριστιανικῆς πίστεως· ἂν κατά τά λόγια τοῦ ἀποστόλου Παύλου “εἰ δέ Χριστός οὐκ ἐγήγερται,κενή δέ καί ἡ πίστις ὑμῶν” (Α Κορ. 15,14), τί νά σημαίνει τότε ἄραγε αὐτό τό γεγονός γιά τήν ζωή μου; ἄλλο ἓνα Πάσχα ἦρθε καί ἔφυγε. Γιά ἄλλη μιὰ φορά ζήσαμε αὐτή τήν ἐκκλησιαστική νύχτα, τήν θάλασσα τῶν ἀναμμένων κεριῶν, τήν μεγάλη συγκίνηση· ἐκεῖ ἤμασταν ξανά, στοῦ μέσον μιᾶς ἀκολουθίας ἀκτινοβόλας χαρᾶς, πού ὁλόκληρο τό περιεχόμενό της ἦταν σάν ἓνας ὕμνος ἀγαλλιάσεως: “Νῦν πάντα πεπληρῶται φωτός, οὐρανός τε καί γῆ καί τά καταχθόνια· ἐορταζέτω γοῦν πᾶσα κτίσις τήν ἑγερσιν Χριστοῦ, ἐν ᾧ ἑστερέωται”. Τί χαρούμενα νικητήρια λόγια! Τά πάντα ἐνώνονται: οὐρανός, γῆ καί τό ὑποχθόνιο βασίλειο τοῦ θανάτου. Ὁλόκληρος ὁ κόσμος συμμετέχει σ’ αὐτή τήν νίκη καί στήν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ἀνακαλύπτει τό δικό του νόημα καί τήν δική του αὐτοπεποίθηση.

Ὅμως πέρασε· ἡ νύχτα τελείωσε, ἡ γιορτή ὁλοκληρώθηκε· ἀφή-

νουμε τό φῶς καί ἐπιστρέφουμε στόν κόσμο, κατεβαίνουμε στήν γῆ καί εἰσερχόμεθα πάλι στήν ὁμαλότητα, στήν καθημερινότητα, στήν πραγματικότητα τῆς ζωῆς μας. Καί τί βρίσκουμε; Ὅλα εἶναι ἴδια, τίποτε δέν ἄλλαξε, καί φαίνεται πῶς τίποτε, ἀπολύτως τίποτε δέν ἔχει κάτι τό κοινό μέ τόν ὕμνο πού ἀκούσαμε στήν ἐκκλησία, “ἐορταζέτω γοῦν πᾶσα κτίσις τήν ἑγερσιν Χριστοῦ, ἐν ᾧ ἑστερέωται”. Καί τώρα ἀμφιβολίες ἀρχίζουν νά εἰσβάλλουν στήν ψυχή μας. Αὐτά τά τόσο ὁμορφα καί ὑπέροχα λόγια-πιό ὁμορφα καί ὑπέροχα ἀπό κάθε ἄλλο λόγο πάνω στήν γῆ-μποροῦν νά εἶναι ἀπλῶς μιὰ ψευδαίσθηση, ἓνα ὄνειρο; Ἡ ψυχὴ καί ἡ καρδιά πίνουν παθιασμένα ἀπό αὐτά τά λόγια, ἀλλά ἡ ψυχρὴ λογικὴ ἀποφαίνεται: ὄνειρα, αὐταπάτη! Δυὸ χιλιάδες χρόνια πέρασαν καί τί μπόρεσαν νά κάνουν αὐτά τά λόγια; Ποῦ εἶναι ἡ δύναμή τους; Ποῦ εἶναι ἡ νίκη τους; Θεέ μου, πόσο συχνά οἱ χριστιανοὶ δέν χαμηλώνουν τό κεφάλι τους βλέποντάς το, καί οὔτε κἂν προσπαθοῦν νά συναρμολογήσουν τά κομμάτια τοῦ πᾶζλ. Ἀφῆσέ μας μόνους, μοιάζει νά λένε στόν κόσμο, ἀφῆσέ μας τό τελευταῖο πράγμα πού μᾶς ἀπέμεινε, τήν ἄνεση καί τήν χαρά! Μὴν ἀνακατεύεσαι τῇ στιγμῇ πού δια-

κηρύσσουμε στίς ἐκκλησίες, πίσω από κλειστές πόρτες, πώς ὁλόκληρος ὁ κόσμος ἀγάλλεται. "Αν δέν ἀνακατευτεῖς, δέν θά ἀνακατευτοῦμε καί μεῖς στόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο εὐχαριστεῖσαι νά κτίζεις, νά κατευθύνεις καί νά ζεῖς σ' αὐτόν τόν κόσμο.

Στήν βαθύτερη ὅμως γωνιά τῆς συνείδησής μας, γνωρίζουμε πώς αὐτή ἡ ἀτολμία καί αὐτός ὁ μινιμαλισμός, αὐτή ἡ ἐσωτερική φυγή σ' ἓνα μυστικό ἑορτασμό εἶναι ἀσυμβίβαστη μέ τό αὐθεντικό νόημα καί τήν χαρά τοῦ Πάσχα. Ὁ Χριστός ἦ ἀνέστη ἢ δέν ἀνέστη. "Ἡ τό ἓνα ἢ τό ἄλλο! "Αν ἀνέστη (γιατί ἄλλωστε θά εἶχαμε τήν πασχαλινή ἀγαλλίαση νά γειμίζει ὁλόκληρη τή νύχτα μέ φῶς, θριάμβο καί νίκη;), ἂν σέ μιᾷ ἀποφασιστική καί μοναδική στιγμή στήν ἀνθρώπινη καί παγκόσμια ἱστορία, αὐτή ἡ ἀνήκουστη νίκη πάνω στόν θάνατο συνέβη πραγματικά, τότε ὅλα τά πράγματα τοῦ κόσμου ἔχουν γίνει ὄντως διαφορετικά καί νέα, εἴτε οἱ ἄνθρωποι τό γνωρίζουν εἴτε ὄχι. Τότε ὅμως ἐμεῖς, ὡς πιστοί, ὡς αὐτοί πού χαρήκαμε καί γιορτάσαμε, ἔχουμε τήν εὐθύνη νά γνωρίσουν καί νά πιστέψουν καί ἄλλοι, νά δοῦν, νά ἀκούσουν καί νά εἰσέλθουν σ' αὐτή τή νίκη καί σ' αὐτή τήν χαρά. Οἱ πρῶτοι χριστιανοί δέν ἀποκαλοῦσαν τήν πίστη τους θρησκεία, ἀλλά Καλά Νέα ("Εὐαγγέλιον"), καί

εἶχαν σκοπό νά τὸ διαδώσουν καί νά τὸ διακηρύξουν στόν κόσμο. Γνώριζαν καί πίστευαν πώς ἡ ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ δέν εἶναι ἀπλῶς εὐκαιρία γιά μιᾷ ἐτήσια γιορτή, ἀλλά πηγὴ μιᾶς ἐνεργητικῆς καί μεταμορφωμένης ζωῆς. Αὐτό πού ἄκουγαν νά ψιθυρίζεται, τό φώναζαν "ἀπό τῶν δωμάτων" (Ματθ. 10,27).... "Καί τί μπορῶ νά κάνω;" ἀπαντᾷ ἡ σφύρων καί ρεαλιστική λογική. "Πῶς μπορῶ νά διακηρύξω ἢ νά φωνάξω ἢ νά μαρτυρήσω; Ἐγώ, ἓνας ἀδύνατος μικρός κόκκος ἄμμου, χαμένος ἀνάμεσα στίς μάξες;" Ἡ ἐνσταση ὅμως αὐτῇ τῆς λογικῆς καί τοῦ "ὕγιους μυαλοῦ" εἶναι ἓνα ψέμα, ἴσως τό τρομερότερο καί δαιμονικότερο ψέμα τοῦ σημερινοῦ κόσμου. Ὁ κόσμος μᾶς ἔχει κατὰ κάποιο τρόπο πείσει πώς "ἡ δύναμη καί ἡ σπουδαιότητα προέρχεται μόνο ἀπό τοὺς μεγάλους ἀριθμούς, τά πλήθη, τίς μάξες. Τί μπορεῖ νά κάνει ἓνας ἄνθρωπος ἐνάντια σέ ὅλους τοὺς ἄλλους; Εἶναι ὅμως σωστό πώς, παρὰ τό ψέμα, ἡ θεμελιώδης βεβαιότητα τοῦ Χριστιανισμοῦ πρέπει νά κηρυχθεῖ μέ ὅλη τήν δύναμη καί τήν ἀπαράμιλλη λογική της. Ὁ Χριστιανισμός ἰσχυρίζεται πώς ἓνας ἄνθρωπος μπορεῖ νά εἶναι δυνατότερος ἀπὸ κάθε ἄλλον, καί πώς αὐτός ὁ ἰσχυρισμός εἶναι ἀκριβῶς τά καλά νέα τοῦ Χριστοῦ. Σκεφτεῖτε αὐτοὺς τοὺς ἀξιόλογους στίχους ἀπὸτό

ἔργο τοῦ Μπόρις Πάστερννακ, “ὁ κῆπος τῆς Γεθσημανῆς”:

*Παραιτήθηκε χωρίς ἔχθρα,
σάν νά γύριζε δανεισμένα πράγ-
ματα,*

*τά θαύματά Του καί τή δύναμή
Του.*

*Καί τώρα, ἦταν θνητός σάν
ἐμᾶς.*

Αὐτή εἶναι ἡ ἀληθινή ἱστορία τοῦ Χριστοῦ: ἄνθρωπος δίχως ἐξουσία, ἔχθρα, ὁποιαδήποτε ἐπίγεια δύναμη. Ὅπως ἄνθρωπος! Ἐγκατελελειμμένος, προδομένος, ἀπορριμμένος ἀπό ὅλους. Ὅμως νικητής. Ὁ Πάστερννακ συνεχίζει:

*Βλέπεις τήν προέλαση τῶν
αἰώνων,*

σάν τήν πορεία πρὸς Ἑμμαούς.

*Μπορεῖ νά ἀνάψει τίς καρδιές
στόν δρόμο.*

*Λόγω τῆς φοβερῆς μεγαλοσύνης
πού ὑπάρχει στό ἐθελούσιο μαρ-
τύριο,*

κατεβαίνω μέχρι τόν τάφο.

Κατεβαίνω στόν τάφο

*καί τήν τρίτη μέρα “ἀναστήσο-
μαι”.*

*Καί σάν τίς σχεδιές πού πλέουν
στό ποτάμι,*

ἔτσι σέ μένα γιά τήν κρίση,

ὅπως οἱ μαοῦνες στή σειρά,

*οἱ αἰῶνες, ἀπό τό σκοτάδι, θά
ἐρχονται παρασυρμένοι....*

*“Μπορεῖ νά ἀνάψει τίς καρδιές
στόν δρόμο...” Στή φράση “μπορεῖ*

νά ἀνάψει” βρίσκουμε τό κλειδί τῆς ἀπάντησης στίς ἀμφιβολίες τῆς “σώφρονος” λογικῆς. Τί θά συνέβαινε ἂν ὁ καθένας πού ἔχει ζήσει τή χαρά τῆς ἀνάστασης, πού ἔχει ἀκούσει γιά τήν νίκη τῆς, πού πίστεψε σ’αὐτό πού ἐπιτελέστηκε, ἄγνωστο στόν κόσμο, ἀλλά μέσα στόν κόσμο καί χάριν αὐτοῦ· ἂν ὁ καθένας μας, ξεχνώντας τούς μεγάλους ἀριθμούς, τά πλήθη καί τίς μάξεις, μετέδιδε αὐτή τή χαρά καί αὐτή τήν πίστη μόνο σέ ἕναν ἄλλο ἄνθρωπο, ἄγγιζε μόνο μιά ἄλλη ἀνθρώπινη ψυχή; Ἄν αὐτή ἡ πίστη καί ἡ χαρά μπορούσε νά εἶναι μυστικά παροῦσα σέ κάθε συζήτηση, ἀκόμη καί στήν πιό ἀσήμαντη, στίς κοινές πραγματικότητες τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς, θά ἄρχιζε ἀμέσως, ἐδῶ καί τώρα, σήμερα νά μεταμορφώνεται ὁ κόσμος καί ἡ ζωή. Ὁ Χριστός εἶπε, “οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετά παρατηρήσεως (Λουκ. 17,20). Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔρχεται μέ δύναμη, φῶς καί νίκη κάθε φορά πού οἱ πιστοί τή μεταφέρουν μαζί τους ἀπό τήν ἐκκλησία στόν κόσμο, καί ἀρχίζουν νά τή ζοῦν στήν ζωή τους. Τότε τά πάντα, πάντοτε καί κάθε στιγμή, “μποροῦν ν’ ἀνάψουν τίς καρδιές στό δρόμο.....”

«ἐορτολόγιο»

**π. Ἀλεξάνδρου Σμέμαν
ἐκδόσεις Ἀκρίτας**

Ο ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΝΑΟΥ

Ὁ ὀρθόδοξος χριστιανικός ναός εἶναι τό ὄρατό σημεῖο ἑνός ἀόρατου κόσμου. Ὁ ναός εἶναι ὁ χώρος ὅπου τελεῖται τό μυστήριό τῆς συνάξεως, τῆς συγκέντρωσης δηλαδή τῶν πιστῶν μέ σκοπό τήν τέλεση τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Πηγαίνουν στό ναό γιά νά συναχθοῦμε ὡς Ἑκκλησία ὥστε μαζί μέ τοὺς ἄλλους πιστούς νά συστήσουμε τήν Ἑκκλησία ὡς μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ. Γιαυτό καί τό Θαῦμα τῆς συνάξεως δέν εἶναι ἄθροισμα πιστῶν ἀλλά τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ μέ Κεφαλή τόν ἴδιο τόν Χριστό.

Ὁ χριστιανικός ναός συμβολίζει ἐπίσης ὁλόκληρο τόν κόσμο, τόν ὄρατό καί τόν ἀόρατο κόσμο, ὅπου σκέπη εἶναι ὁ οὐρανός καί δάπεδο ἡ γῆ.

Ὁ βυζαντινός ναός δημιουργεῖ κατάνυξη στίς καρδιές τῶν ἀνθρώπων. Ὁ πιστός ἀνυψώνεται πρὸς τά πάνω καί σαυτό συντελοῦν οἱ καμάρες, οἱ θόλοι, ὁ φωτισμός, οἱ μορφές τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας, τῶν ἁγίων..... Ἡ ἀρχιτεκτονική, ἡ διαρύθμιση καί οἱ εἰκόνες εἶναι ἡ «βίβλος τῶν ἀγραμμάτων» δηλαδή ὁ κάθε πιστός μετέ-

χει στό μυστήριο τῆς ἐνανθρωπίσεως τοῦ Χριστοῦ.

Καθώς ὁ χριστιανός σηκώνει τό κεφάλι του καί ἀτενίζει τόν τροῦλλο, συναντά τόν Χριστό, τόν Παντοκράτορα νά περιστοιχίζεται ἀπό ἀγγέλους, Χερουβίμ, Σεραφείμ. Ἐπειδή οἱ προφῆτες προανήγγειλαν τό γεγονός τῆς ἐνανθρωπίσεως καί οἱ Εὐαγγελιστές τό ἐξιστόρησαν, τοποθετοῦνται κάτω ἀπό τόν Παντοκράτορα. Μάλιστα οἱ τελευταῖοι συμβολίζονται μέ τό Τετράμορφο(ὁ Ματθαῖος παριστάνεται ὡς ἄνθρωπος, ὁ Μάρκος σᾶ λιοντάρι, ὁ Λουκᾶς ὡς βοῦς καί ὁ Ἰωάννης σάν ἀετός.

Πιο κάτω, στήν κόγχη τοῦ ἱεροῦ βήματος εἰκονογραφεῖται ἡ Πλατυτέρα τῶν οὐρανῶν, ἡ Παναγία ἐνώνει τόν οὐρανό μέ τή γῆ ὡς μεσίτρια μεταξύ Θεοῦ καί ἀνθρώπων, ἐνώ στόν κυρίως ναό εἰκονίζεται ὁ ἐπίγειος κόσμος μέ τή σωρεία ἁγίων, ὁσίων, Πατέρων, μαρτύρων. Εἶναι ὅλοι αὐτοί ἄνθρωποι σάν κι ἐμᾶς πού ἁγίασαν διά τοῦ μαρτυρίου καί τῆς ἄσκησης καί ζωγραφίζονται λίγο ψηλότερα ἀπό τό δάπεδο τοῦ ναοῦ.

Ὁ ναός πρέπει νά ἔχει τρεῖς

είσοδους. Αυτές συμβολίζουν την Ἁγία Τριάδα. Ὅπως μπαίνουμε στην ἐκκλησία πρὸς τὴ δύση εἶναι ὁ νάρθηκας. Ὁ νάρθηκας-πρόναος συμβολίζει τὸν ἑξωτερικὸ κόσμο, τὴ γῆ καὶ σαυτὸν κάθονταν συνήθως οἱ κατηχούμενοι. Οἱ εἰκόνες τοῦ νάρθηκα, ἡ πτώση καὶ ἡ ἔξορία τοῦ Ἀδάμ, ἡ Δευτέρα Παρουσία, Δεσποτικές καὶ Θεομητορικές γιορτές (γιορτές μὲ κέντρο τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας), ἡ Ρίζα τοῦ Ἰεσσαί, ἡ Δέηση, ὑπενθυμίζουν πόσο ἀνάγκη ἔχουμε τὴ σωτηρία καὶ γιὰ αὐτὸ ἔχουν μιὰν αὐστηρότητα. Μάλιστα ἡ εἰκόνα τῆς Δέησης μὲ τὴν προσευχή τοῦ Προδρόμου καὶ τῆς Παναγίας συντηρεῖ στὸν πιστὸ τὴν ἐλπίδα καθὼς εἰσέρχεται στὴν ἐν Χριστῷ κοινωνία.

Μόλις ὁ πιστὸς περάσει τὸ χῶρο τοῦ νάρθηκα, στέκεται στὸ κέντρο τοῦ κυρίως ναοῦ ἀνάμεσα σὲ νέφη ἁγίων καὶ μαρτύρων πού ὅπως οἱ κίονες-κολῶνες τῆς Ἐκκλησίας βαστάζουν τὴν ὁροφὴ τοῦ ναοῦ, ἔτσι καὶ οἱ ἅγιοι στηρίζουν-ἐνισχύουν τοὺς πιστοὺς γιὰ αὐτὸ καὶ χαρακτηρίζονται ὡς «στύλοι τῆς Ἐκκλησίας». Ὁ κυρίως ναὸς συμβολίζει τὸν ὁρατὸ κόσμο, αὐτὸν πού βλέπουμε.

Ἄμβωνας εἶναι τὸ σημεῖο ἀπ' ὅπου διαβάζεται τὸ Εὐαγγέλιο καὶ

ἀπαγγέλεται ὁ Θεὸς Λόγος. Ὁ ἅγιος Συμεὼν Θεσσαλονίκης τὸν παραβάλλει πρὸς τὸ λίθο τοῦ μνημειοῦ πού κυλίστηκε ὅταν ὁ ἄγγελος εὐαγγελιζόταν τὴν Ἀνάσταση στὶς Μυροφόρες. Μεταξὺ ἁμβωνῶν καὶ ἱεροῦ Βήματος βρίσκεται τὸ εἰκονοστάσιο ἢ τέμπλο πού ἐνώνει τὸ ἱερὸ θυσιαστήριο μὲ τὸν ὑπόλοιπο ναό.

Τὸ ἱερὸ Βῆμα συμβολίζει τὸν ἀόρατο πνευματικὸ κόσμο, τὸν Παράδεισο. Ὑπέρκειται τοῦ ἐδάφους καὶ στὸ κέντρο τοῦ βρίσκεται ἡ Ἁγία Τράπεζα. Αὐτὴ εἶναι λίθινη γιὰτὶ δηλώνει ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς ἐκκλησίας καὶ τοποθετεῖται πάντοτε ἐπὶ τάφων μαρτύρων καὶ ἱερῶν λειψάνων. Ἡ Ἁγία Τράπεζα εἶναι ὁ Θρόνος τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ σαυτὴν τελεῖται τὸ Θαῦμα τῆς σύναξης ὅπου ὁ Χριστὸς μας συγκεντρώνει στὸ οὐράνιο Θυσιαστήριο μὲ σκοπὸ νὰ κοινωνήσουμε τοῦ Τιμίου Σώματος καὶ τοῦ Τιμίου Αἵματός του καὶ νὰ γίνουμε τόσο συγγενεῖς ἐξ αἵματος, ἀδελφία ἐν Χριστῷ, ὅσο καὶ νὰ ἐνωθοῦμε ὁ καθένας προσωπικά μὲ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο...

Ἐλευθερία Μεσροπιάν
Θεολόγος

ΔΕΚΑ ΑΠΛΑ ΒΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΤΕ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΣΑΣ ΝΑ ΠΕΙ ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΟΧΙ

ΜΙΛΗΣΤΕ μέ τό παιδί σας γιά τό αλκοόλ και τά ναρκωτικά. Μπορεί νά βοηθήσετε νά αλλάξει κάποιες ιδέες πού ίσως έχει τό παιδί σας, όπως ότι «όλοι πίνουν, καπνίζουν και παίρουν ναρκωτικά».

ΜΑΘΕΤΕ νά ακούτε τό παιδί σας. Τό πιό πιθανό είναι τό παιδί νά μιλήσει μαζί σας, όταν είναι σίγουρο ότι τό ακούτε μέ προσοχή, όταν τού δείχνετε μέ τή στάση και τή συμπεριφορά σας ότι ακούτε πραγματικά αυτά πού έχει νά σᾶς πει.

ΒΟΗΘΗΣΤΕ τό παιδί σας νά νιώθει καλά μέ τόν ἑαυτό του. Τό παιδί σας θά νιώθει καλά, όταν ἐπαινεῖτε τίς προσπάθειες και τίς ἐπιτυχίες του και όταν ἐπικρίνετε κάποια συγκεκριμένη ἀρνητική ἐνέργεια ἢ συμπεριφορά, χωρίς νά ἀπορρίπτετε τό ἴδιο τό παιδί.

ΒΟΗΘΗΣΤΕ τό παιδί σας νά ἀναπτύξει ἀξίες. Ἕνα ἰσχυρό σύστημα ἀξιών μπορεί νά δώσει στό παιδί σας τή δύναμη νά λέει «ΟΧΙ» ἀντί νά παρᾶσῃ ἀπό «φίλους και παρέες».

ΝΑ ΕΙΣΤΕ ἕνα θετικό πρότυπο, ἕνα καλό παράδειγμα. Οἱ δικές σας συνήθειες και στάσεις μπορούν νά ἐπηρεάσουν σέ μεγάλο βαθμό τίς ιδέες τού παιδιοῦ σας γιά τό αλκοόλ, τόν καπνό και τά ναρκωτικά.

ΒΟΗΘΗΣΤΕ τό παιδί σας νά ἀντιμετωπίσει τίς ἐνδεχόμενες πιέσεις «φί-

λων». Ἕνα παιδί πού ἔχει μάθει νά λέει πάντα «ΝΑΙ» γιά νά μή δυσαρεστεί τούς ἄλλους μπορεί νά χρειάζεται «τὴν ἐνθάρρυνσή σας» γιά νά ἀντισταθεῖ στίς πιέσεις.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΤΕ τούς κανόνες τῆς οἰκογενείας. Βοηθᾶ πολύ νά δημιουργήσετε στήν οἰκογένειά σας σαφείς κανόνες πού ἀπαγορεύουν στό παιδί σας νά κάνει χρήση αλκοόλ, καπνοῦ και ναρκωτικῶν. Βοηθᾶ ἐπίσης πολύ νά συμφωνήσετε ἀπό πρὶν μέ τό παιδί σας ποιὰ θά εἶναι ἡ τιμωρία του, ἂν παραβεῖ τούς κανόνες αὐτοῦς.

ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΤΕ τίς θετικές δραστηριότητες τού παιδιοῦ σας. Οἱ ἐκπαιδευτικές, ἀθλητικές, καλλιτεχνικές, πολιτιστικές, ψυχαγωγικές, σχολικές ἐκδηλώσεις και ἄλλες δραστηριότητες μπορούν νά ἀποτρέψουν τό παιδί σας νά κάνει χρήση αλκοόλ, καπνοῦ και ναρκωτικῶν και νά δώσουν νόημα στή ζωὴ του.

ΕΝΩΘΕΙΤΕ μέ ἄλλους γονεῖς. Συζητήστε, ἀναλάβετε πρωτοβουλίες, δημιουργήστε ἢ ἐνταχθεῖτε σε ὑποστηρικτικές ομάδες πού θά ἐνισχύσουν τή στάση σας στό σπίτι.

ΜΑΘΕΤΕ τί νά κάνετε, ἂν ὑποψιαστεῖτε ότι ὑπάρχει πρόβλημα. Ζητήστε βοήθεια. Ἀπευθυνθεῖτε στοὺς ἐξειδικευμένους φορεῖς.

**Ἀπό τὴν Ἀντζέντα 2005
τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας**

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Του Γιώργου Λεκάτη

Οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τοῦ πλανήτη πίστευαν ὅτι ἡ γῆ εἶναι ἓνα μεγάλο μέρος τοῦ σύμπαντος. Οἱ ἀστέρες; Ἀσήμαντες φωτεινές κηλίδες. Αἰγύπτιοι, Βαβυλώνιοι, πολλοὶ ἀρχαῖοι λαοὶ εἶπαν τά πῶς ἀπίθανα πράγματα.

Ὁ Ὅμηρος πίστευε ὅτι ἡ Γῆ εἶναι σχεδόν τὸ σύμπαν, ὅτι ὁ Ὀλύμπος εἶναι ἡ κατοικία τῶν Θεῶν καὶ ὁ Τάρταρος εἶναι ἡ φυλακή τῶν Τιτάνων. Ὁ Θαλῆς ὁ Μιλήσιος πίστευε ὅτι τὸ σύμπαν ἔχει ὑδάτινη προέλευση καὶ σχῆμα ἡμισφαιρικό. Ὁ Ἀριστοτέλης δίδασκε ὅτι ἡ Γῆ εἶναι ἀκίνητη στό κέντρο τοῦ σύμπαντος, καὶ ὅλα τὰ οὐράνια σώματα κινούνται γύρω της σέ κυκλικές τροχιές.

Ὁ ρόλος τῆς γῆς περιοριζόταν συνεχῶς, ὅσο κυλοῦσαν οἱ αἰῶνες. Ὁ Ἀρίσταρχος ὁ Σάμιος πίστευε ὅτι ὁ ἥλιος εἶναι ἀκίνητος, ἐνῶ ἡ γῆ καὶ οἱ πλανῆτες κινούνται γύρω του. Ἡ ἄποψη αὐτὴ δέν ἐπιβλήθηκε στὴν ἀστρονομία. Δεκαοκτῶ αἰῶνες ἀργότερα (τὸ 1515), ὁ πολωνὸς ἱερέας Κοπέρνικος ὑποστήριξε τὸ ἡλιοκεντρικὸ σύστημα τοῦ Ἀρίσταρχου. Ὁ Γαλιλαῖος, ἓναν αἰῶνα ἀργότερα, ἀπέδειξε αὐτές τίς θέσεις. Πέρασαν πολλοὶ αἰῶνες λοιπὸν γιὰ νὰ δεχτεῖ ὁ ἄνθρωπος ὅτι δέν ἀποτελεῖ τὸ κέντρο τοῦ κόσμου. Μὲ λύπη του πα-

ραχώρησε στὸν ἥλιο τὴν κεντρικὴ θέση, ἄφησε δέ γιὰ τὸν ἑαυτό του τὸ ρόλο τοῦ ἀκόλουθου.

Σήμερα, ὅμως, τί πιστεύουμε;

Σήμερα, δέν χρειάζεται πιά νὰ πιστεύουμε. Ἀρκεῖ νὰ χρησιμοποιήσουμε τὰ μέσα τῆς ἐπιστήμης καὶ νὰ δοῦμε. Τεχνητοὶ δορυφόροι, τροχιακὰ ἀστεροσκοπεῖα, διαστημόπλοια καὶ ραδιοτηλεσκόπια, ἡλεκτρονικοὶ ὑπολογιστές, μᾶς ὀδήγησαν πάρα πολὺ μακριά, στὰ ὅρια τοῦ σύμπαντος.

Ἡ γῆ, ἓνας ἀπλὸς πλανήτης τοῦ ἡλιακοῦ μας συστήματος. Ὁ ἥλιος μας συνεχῶς μικραίνει. Κάθε δευτερόλεπτο, χάνει 4,5 ἑκατομμύρια τόνους μάζας πού μετατρέπεται σέ ἐνέργεια. Εἶναι ὅμως τόσο τεράστιος, πού θὰ περάσουν χιλιάδες χρόνια μέχρι νὰ ἐπηρεαστοῦν οἱ δυνατότητές του σάν τεράστιου πυρηνικοῦ ἀντιδραστήρα.

Υπάρχουν καὶ ἄλλοι ἥλιοι. Ὁ αὐτοῦ Κενταύρου βρίσκεται σέ ἀπόσταση 4,25 ἐτῶν φωτός. Ὁ Βέγας, 28 ἐτη φωτός μακριὰ ἀπὸ τὴ γῆ. Ὅχι μόνο αὐτοὶ βέβαιοι. Ὁ δικὸς μας γαλαξίας μόνον, ἔχει 200 περίπου δισεκατομμύρια ἥλιους.

Υπάρχουν καὶ ἄλλοι γαλαξίες. Ἑκατοντάδες δισεκατομμύρια μάλιστα. Ἀνὰ ὁμάδες τῶν 100 ὠς 1000, ἀποτελοῦν ὑπερσμήνη γαλαξίων. Καί, μόνον ὁ δικὸς μας γαλαξίας, ἔχει

πλάτος της τάξης των 100.000 έτων φωτός.

Ή γη, ο ήλιος μας, τά 200 δισεκατομμύρια ήλιοι πού αποτελούν τόν δικό μας μόνο γαλαξία. Έκατοντάδες δισεκατομμύρια γαλαξίες σάν τό δικό μας. Άλήθεια, τί αντιπροσωπεύει ή γη μας μπροστά σέ όλα αυτά;

Τά παράδοξα όμως μόλις άρχισαν. Υπάρχουν σκοτεινές περιοχές, πού στέλνουν ραδιοσήματα! Υπάρχει ή άόρατη ύλη, ή ύλη πού δέν στέλνει φωτεινές ακτίνες πού νά μπορεί τό ανθρώπινο μάτι νά συλλάβει. Μπορούν όμως νά τή διακρίνουν τά ραδιοτηλεσκόπια.

Τά pulsars, οί παλλόμενες ραδιοπηγές, πού εκπέμπουν ραδιοσήματα, έχουν μάζα όση καί ο ήλιος μας, έχουν όμως τόσο τεράστιες πυκνότητες, πού μιά ποσότητα ύλης μεγέθους ενός άπλου ζαριού, ζυγίζει εκατομμύρια τόνους! (Ή ύλη εκεί, δέν έχει τόσο τεράστια κενά, όπως στή γη!)

Τί περίεργο σύμπαν. Οί υπερκαινοφανείς αστέρες εκρήγνυνται, τινάζουν στό σύμπαν μάζα όση τοῦ ήλιου καί γίνονται 100 εκατομμύρια φορές λαμπρότεροι από τόν ήλιο. Γαλαξίες μέ δισεκατομμύρια ήλιους περνούν ο ένας μέσα από τόν άλλο, χωρίς νά παρατηρεῖται ούτε μιά σύγκρουση.

Το πιο παράδοξο όμως είναι τό φαινόμενο της κίνησης. Άπειράριθμα αστρικά σώματα, στροβιλίζονται στό διάστημα, ακολουθώντας τό καθενα μιά εξαιρετικά περίπλοκη καί

εξαιρετικά ακριβή τροχιά!

Ή σελήνη περιστρέφεται γύρω από τόν έαυτό της καί γύρω από τή γη. Ή γη μέ τή σελήνη, γύρω από τόν έαυτό τους καί γύρω από τόν ήλιο. Ο ήλιος μέ όλη τή συνοδεία τοῦ περιφέρεται γύρω από τό κέντρο τοῦ γαλαξία μας. Όλος ο γαλαξίας μέ τή σειρά του μέ όλα τά σώματά του, περιφέρεται γύρω από τό κέντρο τοῦ υπερσμήνου στό όποιο ανήκει. Σύνθετη κίνηση! Αυτό είναι παράδειγμα σχετικής ταχύτητας! Όσοι έχουν λύσει παρόμοιες ασκήσεις, ξέρουν πολύ καλά ότι δίπλα στό μολύβι καί στόν ύπολογιστή, χρειάζεται ένα ολόκληρο κοντί μέ άσπιρίνες!

Ο Γαλαξίας μας έχει άξονα συμμετρίας! Ο άξονας αυτός μάλιστα είναι κάθετος στό γαλαξιακό επίπεδο. Τί περίεργο!

Τό 1929 διατυπώθηκε ή θεωρία της διαστολής τοῦ σύμπαντος. Τό στατικό σύμπαν, έδωσε τή θέση του σέ έναν κόσμο, πού συνεχώς μεγαλώνει. Οί γαλαξίες απομακρύνονται ο ένας από τόν άλλο μέ τεράστιες ταχύτητες.

Σήμερα, είναι καθολικά παραδεκτή καί απόλυτα αποδειγμένη επισημονικά ή θεωρία της θερμής μεγάλης εκρήξης (hot big-bang). Με τή βοήθεια ηλεκτρονικών ύπολογιστών, ή θεωρία αυτή τεκμηριώθηκε απόλυτα καί οδήγησε σέ επανάσταση τήν αστρονομία. Δέχεται ότι ο κόσμος ήρθε στήν ύπαρξη, μέσα από μιά τεράστια εκρήξη φωτός καί ακτινοβολίας. Από τήν υπερβολικά πυκνή

εκείνη κατάσταση, δημιουργήθηκαν οί πυρῆνες τῶν ἀτόμων, τὰ ἄτομα, τὰ μεγαλύτερα σωματίδια, οἱ μεγάλες συγκεντρώσεις τῆς ὕλης, οἱ γαλαξίες. Τό σύμπαν βρίσκεται σέ μιά πορεία. Ἄρχισε μιά συγκεκριμένη στιγμή, προχωράει μέ μιά συγκεκριμένη προοπτική.

Ὁ Ἀγγλος Ryle τό 1974 πήρε τό βραβεῖο Νόμπελ ὅταν μέ τή βοήθεια ραδιοτηλεσκοπίων ἀπέδειξε ὅτι ἡ πυκνότητα τῶν ραδιογαλαξιῶν αὐξάνει, ὅσο αὐξάνει ἡ ἀπόστασή τους ἀπό ἐμᾶς. Τό συμπέρασμα εἶναι ἡ ἐπιβεβαίωση τῆς θεωρίας τῆς μεγάλης ἔκρηξης.

Ὅλοι γνωρίζουμε τόν Einstein καί τή μεγάλη συμβολή του στήν ἐξέλιξη τῆς ἐπιστήμης. Μέ τή γενική θεωρία τῆς σχετικότητας (1916) μελετοῦσε τό χωρο καί τό χρόνο τοῦ σύμπαντος σέ σχέση μέ τήν κατανομή τῆς ὕλης καί τῆς ἐνέργειάς του.

Ο Einstein ὅμως εἶχε κάνει ἕνα σημαντικό λάθος. Πίστευε ὅτι τό σύμπαν εἶναι στατικό, ἀκίνητο, ἀμετάβλητο μέ τό χρόνο! Ἔτσι, δέν μπορούσε ὁ ἴδιος νά λύσει τίς περίφημες ἐξισώσεις του. Ἀναγκάστηκε νά εἰσαγάγει ἕναν ὄρο, τήν κοσμολογική σταθερά, γιά νά ἀναγκάσει τίς ἐξισώσεις νά ὀδηγηθοῦν ἐκεῖ πού αὐτός ἤθελε. Ἀργότερα, μετάνιωσε γιά τήν ἐνέργειά του αὐτή καί ὁμολόγησε ὅτι αὐτό ἦταν τό μεγαλύτερο λάθος τῆς ζωῆς του. Τίς ἐξισώσεις του Einstein τίς ἔλυσαν ἐπιστήμονες πού πίστευαν σέ ἕνα διαστελλόμενο σύμπαν, ὅπου οἱ γαλαξίες ἀπομακρύνονται

μέ τεράστιες ταχύτητες ὁ ἕνας ἀπό τόν ἄλλο. Ο Einstein παραδέχτηκε στό τέλος τῆς ζωῆς του, ὅτι τό σύμπαν διαστέλλεται, καί εἶχε μιά ἀρχή στήν πορεία του.

Οἱ Penzias καί Wilson πήραν τό βραβεῖο Νόμπελ τό 1978, γιατί κατάφεραν νά ἀνακαλύψουν μιά ἀκτινοβολία, ἀμετάβλητη σέ συνάρτηση μέ τό χρόνο, ὑπόλειμμα τῆς ἀρχικῆς ἔντονης ἀκτινοβολίας πού δημιουργήθηκε κατά τήν ἀρχική μεγάλη ἔκρηξη τοῦ σύμπαντος. Τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1992 ὁ δορυφόρος τῆς NASA μέ τό ὄνομα COBE (Cosmic Background Explorer), πού εἶχε σάν ἀποστολή τήν ἔρευνα πάνω στίς ἀπόψεις τῶν Penzias καί Wilson, ἔκανε μιά σημαντική ἀνακάλυψη. Διέκρινε περιοχές τοῦ οὐρανοῦ μέ διαφορά θερμοκρασίας στήν ἀρχική ἀνεπαίσθητη ἀκτινοβολία, πού ὀδηγεῖ σέ διαφορά πυκνότητας καί τελικά στή δημιουργία τοῦ σύμπαντος ἀπό μιά ἀρχή. Ἀπό τότε οὔτε ἕνας ἐπιστήμονας δέν ἀμφιβάλλει πλέον ὅτι κάποτε ἔγινε μιά μεγάλη ἔκρηξη φωτός καί αὐτή δημιουργήσε τό σύμπαν. Μάλιστα, διεθνῶς ἔχει ἐπικρατήσει ὁ ὄρος Γένεσις γιά τήν ἀρχή αὐτή, στά ἐπιστημονικά συγγράμματα, ἀνεξάρτητα ἀπό τίς θρησκευτικές πεποιθήσεις τῶν ἐπιστημόνων.

Ὁ Ἡράκλειτος πίστευε ὅτι τόν κόσμο αὐτό, οὔτε κάποιος Θεός, οὔτε κάποιος ἄνθρωπος τόν δημιουργήσε, ἀλλά ἔτσι ἦταν πάντα καί ἔτσι εἶναι. Εἶναι πλέον φανερό, ὅτι τό δεύτερο σκέλος τοῦ συλλογισμοῦ του

ήταν εσφαλμένο. Θά δοῦμε τί συμβαίνει μέ τό πρῶτο σκέλος.

Εἶναι πολύ γνωστός ὁ διακεκριμένος Φυσικός Stephen Hawking. Δήλωσε ὅτι ἡ ἀρχική κατάσταση τοῦ σύμπαντος πρέπει νά εἶχε πολύ προσεκτικά ἐπιλεγεί. Θά ἦταν πολύ δύσκολο νά ἐξηγήσει κάποιος γιατί τό σύμπαν ἔπρεπε νά ἀρχίσει τή ζωή του μέ αὐτόν ἀκριβῶς τόν τρόπο, ἐκτός ἂν τό θεωρήσει σάν ἔργο ἐνός Θεοῦ, πού ἤθελε νά δημιουργήσει ὄντα σάν καί ἐμᾶς.

Εἶναι ἄραγε αὐτονόητο τό ὅτι ὑπάρχουμε; Ἡ ζωή εἶναι κάτι πού θά ὑπῆρχε, ὅπως καί νά ἔχουν τά πράγματα; Ἡ ἀπάντηση σέ αὐτό τό ἐρώτημα, προκαλεῖ μιά ἀπέραντη ἐκπληξη. Γιά νά δοῦμε λοιπόν, τί μπορεῖ νά εἶναι σύμπτωση ἀπό αὐτά πού ἀκολουθοῦν.

Ἡ πιό γνωστή δύναμη, εἶναι τό βάρος. Εἶναι ἀνάλογο μέ τίς μάζες πού ἔλκονται, καί ἀντιστρόφως ἀνάλογο μέ τήν ἀπόστασή τους. Ὅμως, ὑπάρχει στήν ἐξίσωση καί ἡ περιφημη σταθερά τῆς παγκόσμιας ἑλξης (G).. Ἔχει μιά σταθερή, καθορισμένη τιμή. Γιατί ὁμως τό G ἔχει αὐτή ἀκριβῶς τήν τιμή, καί ὄχι κάποια ἄλλη; Ποιός καθόρισε τό φυσικό αὐτό νόμο, καί αὐτή τή συγκεκριμένη τιμή γιά τό G;

Ἡ γῆ περιστρέφεται γύρω ἀπό τόν ἥλιο, σύμφωνα μέ τό νόμο τῆς παγκόσμιας ἑλξης, τοῦ Νεύτωνα.

Ἄν ἡ σταθερά αὐτή G ἦταν μεγαλύτερη, ἡ γῆ θά περιστρεφόταν γύρω ἀπό τόν ἥλιο σέ χρονικό διάστη-

μα μικρότερο ἀπό ἓνα ἔτος. Ὁ ἥλιος ὁμως θά ἦταν μπλέ γίγαντας, δηλαδή τά ἀνώτερα στρώματά του θά ἀσκοῦσαν ἰσχυρότερη βαρυτική δύναμη, θά συρρίκνωναν τήν ἡλιακή μάζα. Ὁ ἥλιος θά ἔδινε πολύ μεγαλύτερα ποσά ἀκτινοβολίας γιά νά ἐξουδετερώσει τή συρρίκνωση, θά ἔλαμπε ἰσχυρότερα, θά ἐοβηνε γρηγορότερα. Πρίν ὁ ἥλιος ὁμως σβήσει, ἡ ζωή στή γῆ θά εἶχε γίνει ἐντελῶς ἀδύνατη.

Ἄν τό G ἦταν μικρότερο, ὁ ἥλιος θά ἦταν ἀντίθετα ἐρυθρός νάνος, ψυχρός, μέ ἀμυδρή ἀκτινοβολία. Τό νερό στή γῆ θά ἦταν ὅλο στερεό (πάγος), οἱ συνθήκες ἀκατάλληλες πάλι γιά τή δημιουργία ζωῆς γιά πάρα πολλούς λόγους. Ἄρα:

Ἄν τό G ἦταν μεγαλύτερο ἢ μικρότερο στό νόμο τῆς παγκόσμιας ἑλξης, ἡ ζωή στή γῆ θά ἦταν ἀδύνατη. Ὁ ἥλιος θά ἦταν πολύ διαφορετικός. Θά ἔδινε πολύ περισσότερη ἀκτινοβολία, ἢ πολύ λιγότερη. Ἡ τροχιά τῆς γῆς θά ἦταν πολύ διαφορετική. Ὅλοι οἱ ἐπιστήμονες δέχονται ὅτι ἂν τό G εἶχε καθοριστεῖ διαφορετικά στό φυσικό αὐτό νόμο, ἡ ζωή στή γῆ θά ἦταν ἀδύνατη.

Τι καθόρισε μέ τόση ἀκρίβεια τήν τιμή αὐτή τῆς σταθερᾶς τῆς παγκόσμιας ἑλξης;

Ἄς ἀφήσουμε τόν κόσμο τῆς ἀστρονομίας, νά μεταφερθοῦμε γιά λίγο στόν κόσμο τοῦ ἀτόμου.

Ἄτομο, σημαίνει κάτι πού δέν τέμνεται. Αὐτό ὁμως σήμερα ξέρουμε ὅτι δέν εἶναι καθόλου σωστό.

Ἀπό τί ἀποτελεῖται τό ἄτομο τῆς γήινης ὕλης; Μά, κυρίως ἀπό κενό, ἀπό τίποτα. Καί τό πιό συμπαγές σῶμα, βασικά ἀποτελεῖται ἀπό κενό. ὑπάρχει ὁ πυρήνας πού ἔχει πρωτόνια καί νετρόνια, ὑπάρχουν καί τά ηλεκτρόνια πού περιστρέφονται γύρω ἀπό τόν πυρήνα.

Ἄν ὅμως ὁ πυρήνας τοῦ ὕδρογόνου ἦταν σάν μιά μπάλα ποδοσφαίρου, τό ηλεκτρόνιο θά διέγραφε τήν τροχιά του σέ ἀπόσταση 5 χιλιομέτρων ἀπό τόν πυρήνα! Στό ἐνδιάμεσο διάστημα, τί ὑπάρχει; Τίποτα, κενό.

Τί κάνουν τά ηλεκτρόνια; Περιστρέφονται μέ τεράστιες ταχύτητες γύρω ἀπό τόν πυρήνα σέ 1 sec ἐκτελοῦν τρισεκατομμύρια περιστροφές. Ἔχουν ἀρνητικό ηλεκτρικό φορτίο. Ὁ πυρήνας εἶναι φορτισμένος θετικά, χάρις στά πρωτόνια. Ἀλήθεια, ἀφοῦ τά πρωτόνια εἶναι ὅλα θετικά καί ἀπωθοῦνται, γιατί δέν διασπᾶται ὁ πυρήνας; Γιατί δέν ἀπομακρύνονται λόγω ἀποσπῆς τό ἓνα ἀπό τό ἄλλο;

Διότι ὑπάρχουν πολύ ἰσχυρότερες δυνάμεις, πού τά κρατοῦν μέσα στόν πυρήνα, πού λέγονται ἰσχυρές πυρηνικές δυνάμεις. Χωρίς αὐτές, δέν θά ὑπῆρχαν ἄτομα.

Ἄν οἱ ἰσχυρές πυρηνικές δυνάμεις ἦταν λίγο ἀσθενέστερες, δέν θά συγκρατοῦσαν τά πρωτόνια. Ὁ ἥλιος δέν θά ἔλαμπε, ἡ ζωή θά ἦταν ἀδύνατη. Πράγματι, ἡ ἀκτινοβολία τοῦ ἥλιου βασίζεται στήν μετατροπή τοῦ ὕδρογόνου σέ δευτέριο. Αὐτή ἡ μετατροπή δέν θά συνέβαινε, ἂν οἱ ἰσχυρές πυρηνικές δυνάμεις ἦταν λίγο ἀσθενέστερες. Φυσικά, δέν θά ὑπῆρχε καί κανένα ἄλλο στοιχεῖο, ἐκτός ἀπό τό ὕδρογόνο.

Ἄν οἱ ἰσχυρές πυρηνικές δυνάμεις, ἦταν λίγο ἰσχυρότερες, στά πρώτα στάδια τῆς δημιουργίας θά εἶχε ἐξαφανιστεῖ τελείως τό ὕδρογόνο. Θά εἶχαν δημιουργηθεῖ μόνο τά βαρύτερα στοιχεῖα. Ὁ ἥλιος καί οἱ ἀστέρες, δέν θά ἀκτινοβολοῦσαν, ἡ ζωή δέν θά ὑπῆρχε.

Ἐπρεπε οἱ δυνάμεις αὐτές νά εἶναι ἀκριβῶς τόσες, ὥστε καί νά ἐπιτρέπουν σέ μιά ποσότητα ὕδρογόνου νά μείνει σάν ὕδρογόνο, καί νά ἐπιτρέπουν στήν ὑπόλοιπη ποσότητα ὕδρογόνου νά μετατραπῇ σέ βαρύτερα στοιχεῖα.

Τί καθόρισε ἀκριβῶς αὐτή τήν τιμή στίς ἰσχυρές πυρηνικές δυνάμεις;

(Συνεχίζεται)

“ΑΓΙΑ ΖΩΝΗ”

Περιοδική ἔκδοση Ι.Ν. Ἁγ. Ζώνης Πατησίων - ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐκδότης: Ι.Ν. Ἁγ. Ζώνης • www.agiazoni.gr

Υπεύθυνος: Ἀρχιμ. Ἀνθίμος Ἡλιοπούλος

Ἁγίας Ζώνης 27Α, ΑΘΗΝΑ 11352 • τηλ.: 210 8674250 • ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2005, Ἀριθ. Φυλ. 5

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΔΕΚΤΕΣ

Ἐκδοτική Παραγωγή: ΛΥΧΝΙΑ, ΥΙΟΙ Θ. ΒΓΟΝΤΖΑ Ο.Ε.
Λεωφ. Ἀθηνῶν & Μαροῶνι • Τηλ.: 210. 34.10.436

ΕΝΟΡΙΑΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

- Φτάσαμε ήδη κοντά στην Ανάσταση του Κυρίου μας. Πέρασε η θαυμάσια περίοδος της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, γεμάτη κατάνυξη και πνευματικά όφελι. Οι ακολουθίες τελέστηκαν με την συμμετοχή πολλών πιστών. Χαρακτηριστική η συμμετοχή σε όλες αυτές τις εκκλησιαστικές χαρές πολλών νέων ανθρώπων. Πολύ παρήγορο. Και του χρόνου με την χάρι του Θεού να ζήσουμε αυτήν την όμορφη πνευματική περίοδο.
- Ολοκληρώθηκε σε δέκα συναντήσεις το σεμινάριο που οργανώθηκε στην ένορία μας με την ευθύνη του ιδρύματος “Διακονία” της Αρχιεπισκοπής Αθηνών και με γενικό τίτλο “Πρόληψη έναντι των εξαρτησιογόνων ουσιών μέσα στο σπίτι”. Το σεμινάριο παρακολούθησαν δέκα οκτώ νέοι γονείς και οι έντυπώσεις τους ήταν άριστες, διατύπωσαν δέ την επιθυμία τους να επαναληφθεί του χρόνου ανάλογο σεμινάριο.
- Την 15η Μαΐου ημέρα Κυριακή και από 10.00 έως 13.00 θα διεξαχθεί στην ένορία μας η πρώτη αίμοδοσία για το έτος 2005.
- Όπως κάθε χρόνο, την διακαινήσιμο εβδομάδα, πενήντα νέοι και νέες από την ένορία μας για τέσσερις ημέρες θα επισκεφθούν και θα ξεναγηθούν σε μία μητρόπολη του έλλαδικού χώρου. Θα αποκομίσουν τα όφελι από μία τέτοια ευκαιρία, γνωρίζοντας την οργάνωση της ζωής τοπικών εκκλησιών, επικοινωνώντας με αξιόλογους πνευματικούς ανθρώπους, κληρικούς και λαϊκούς, και εισπράττοντας τις προσπάθειες που καταβάλλονται κατά τόπους για μία γνήσια εκκλησιαστική ζωή. Πέρσι ήταν η Πρέβεζα, που άφησε θαυμάσιες αναμνήσεις, φέτος είναι η Σπάρτη.

**ΟΙ ΙΕΡΕΙΣ, ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ,
ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΜΑΣ ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ
ΤΗΝ ΧΑΡΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ**